

7. BESPREKING VAN BOEKEN EN ARTIKELEN.

Ter bespreking ontvangen:

OÖLOGIA BELGICA, door Prof. Dr. R. K. Verheijen, nagezien en aangevuld door R. Verheijen. Uitgever: Kon. Belg. Inst. voor Natuurwetenschappen, Vautierstraat 31 Brussel, België.

Prijs B. frs. 775.-

Dit nieuwe werk over de eieren van de Belgische broedvogels bestaat uit 2 delen, een tekstgedeelte van 334 pagina's en een bundel van 72 losse platen met afbeeldingen van eieren.

HET TEKSTGEDEELTE.

Inleiding: ca 40 pagina's

In zijn voorwoord roemt de schrijver de bestaande eierverzamelingen, maar trekt meteen fel van leer tegen het nog opnieuw aanleggen van nieuwe "privé"-verzamelingen, als zijnde een "uiterst schadelijke passie", die "door niets gerechtvaardigd wordt".

"De oude doelstelling van de oölogie, n.l. de beschrijvende fase dient te zijn afgesloten. Een modern eierboek dient bij te dragen tot de ontwikkeling van de veld-ornithologie".

De eerste uitspraak verheugt ons om zijn vogelbeschermend karakter, de tweede om zijn modern inzicht.

Na het voorwoord volgt een algemeen gedeelte, waarin besproken worden: alle onderdelen van het ei, afwijkingen, het meten en wegen, het determineren, de plaats van de oölogie in de ornithologie en het aanleggen van een verzameling. Bij het laatste onderwerp worden de vogelbeschermende woorden uit het voorwoord nog eens uitvoerig omschreven en gemotiveerd.

Het algemeen gedeelte wordt afgesloten met een hoofdstuk: de Veldornithologie. Hierin worden 75 punten van onderzoek opgesomd, die door de amateur-ornitholoog ver-richt kunnen worden.

Gezien de opzet van het boek hoort dit hoofdstuk er niet in thuis. Waarschijnlijk is het geplaatst om te trachten de verzamelwoede van eierverzamelaars in andere banen te leiden, een punt wat de schrijver blijkbaar zeer aan het hart gaat en waarvoor we niet genoeg dankbaar kunnen zijn.

Beschrijvend gedeelte, ca. 280 pagina's

Van alle vogels, die tussen 1900 en 1964 in België genesteld hebben wordt het volgende beschreven: Nederlandse, Franse, Engelse, Duitse en Latijnse naam, veldkenmerken, biotoop, neststand, nest, afmeting en gewicht der eieren, legtijd, legsel-grootte, ei, broedduur, aantal legfels.

De genoemde punten geven slechts een zéér korte beschrijving, uitgezonderd het punt: de afmeting der eieren. Van lengte, breedte, gewicht (soms schaalgewicht) worden uitvoerige tabellen gegeven, zowel van de gemiddelde maten als ook van de maxima en minima. Ter vergelijking worden ook tabellen gegeven van eieren uit Nederland en andere omliggende landen.

Het tekstgedeelte is verlucht met goede foto's, voor het merendeel van de deskundige hand van M.Verbruggen. Waarom echter in een eierboek als dit niet vrijwel uitsluitend nesten met eieren afgebeeld?

DE PLATEN.

Op 72 losse platen staan van 162 vogelsoorten 1083 eieren afgebeeld in natuurlijke kleuren. Van iedere soort worden de meest voorkomende variaties gegeven, terwijl men zeer terecht alle zeldzame afwijkingen heeft weggelaten.

Interessant zijn de afbeeldingen van 27 verschillende koekoeks-eieren, samen met 22 eieren van 17 waardvogels.

Hoewel ringers het boek voor hun werk zelden nodig zullen hebben is het een mooi iets om te bezitten. Voor hen zijn vooral de 72 kleurplaten van belang, waarop

alle eieren met hun variaties bijeen gebracht zijn. Voor een standaardwerk als dit is de prijs van ca f 60.- niet hoog te noemen.

Op de eerstvolgende ringersbijeenkomst zal dit werk ter inzage liggen.

B.J.Speek.

BUITENLANDSE RINGVERSLAGEN.

ENGELAND.

Report in bird-ringing for 1965 (British Birds, Vol 59, pag.441-491).

Voor de eerste maal ringden onze Engelse collega's meer dan een half miljoen vogels in één jaar n.l.518.740, waarvan 91.689 pulli. Het totaal over de jaren 1909 - 1965 bereikte daarmee een aantal van 4.674.997. Het aantal terugmeldingen in 1965 bedroeg 14.182 waarmee het totaal op 130.871 werd gebracht.

Vijf nieuwe soorten werden aan de lijst toegevoegd en wel de Iceland Gull (1 ex.), Indian Tree Pipit (1 ex.) en de White-throated Sparrow (1 ex.). Het aantal in Engeland geringde soorten steeg hiermede tot 318.

Van een aantal soorten werden belangrijke aantallen geringd.

Kokmeeuw 10434, Turkse Tortel 269, Gierzwaluw 8595, IJs-vogel 171, Draaihals 114, Oeverzwaluw 66611 (f.), Zwarte Mees 1537, Baardmees 765, Kramsvogel 1180, Beflijster 228, Gekraagde Roodstaart 2714, Blauwborst 42, Roodborst 11579, Rietzanger 8774, Tuinfluiter 2680, Grasmus 8890, Fijs 12379, Tjiftjaf 4397, Goudhaantje 301, Pestvogel 148, Groenling 27388 en Keep 2305.

De lijst van terugmeldingen geeft, hoewel sterk geselecteerd, een goed inzicht in de vele en interessante terugmeldingen die in 1965 weer zijn ontvangen.

Indrukwekkend is de terugmelding van een Noordse Pijlstormvogel uit Brazilië, 2½ week na de ringdatum over een afstand van 5700 mijlen.

Andere Noordse Pijlstormvogels kwamen van de Canarische eilanden en uit Afrika, Jan van Gent uit Turkije, Wilde eend uit Canada, Italië en Tsjecho Slovakije, Wintertaling uit Roemenië (2e), en Oostenrijk (1e), Grauwe Gans uit Noorwegen (2e), Smelleken uit Spanje, Torenvalk uit Duitsland, Kwartel uit Spanje (1e Engelse terugmelding van een Kwartel), Bontbekplevier uit Finland en Groenland, Regenwulp uit Rusland (1e), Kanoëtstrandloper van Groenland, Paarse Strandloper van Groenland, Kleine Jager uit Brazilië. Grote Jager van de Faroër eilanden. Drieteenmeeuw uit Rusland en Portugal, Turkse Tortel uit Frankrijk, Koekoek van Malta (2e vogel van Malta, 1e was een Velduil in 1934).

Boerenzwaluw uit Zuid West Afrika (2x), Merel uit Portugal (1e), Kleine Karekiet uit Spaans West Afrika (zuidelijkste), Rietzanger uit Portugal, de 1e Engelse terugmelding van een Spotvogel (in 1 dag 85 mijl WNW), Braamsluiper uit Egypte, (1e Engelse vogel uit dit land), Fitis van Vlieland en uit Denemarken (2e) en een zeer late (11-12-65) uit Portugal. Grauwe Vliegenvanger uit Italië, Putter uit Noord-West Afrika (1e Eng.vink uit Afrika), Sijs uit Zweden (2e).

In dit verslag zijn een aantal kaartjes opgenomen met terugmeldingen van Bontbekplevier, Oeverloper, Grauwe Vliegenvanger, Bonte Vliegenvanger, Bepflijster en Goudhaantje.

FINLAND.

Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1964. (Mem.Soc.pro Fauna et Flora Fennica 42, 1966, pag.55 - 196).

In het verslagjaar werden in Finland 85.229 vogels geringd. Het aantal terugmeldingen bedroeg 1901 waarvan 997 uit het buitenland. De in het verslagjaar geringde zeldzame soorten zijn; Roerdomp, Steenarend en Zwarte Milaan. Van het bijzondere broedgeval van een Grauwe Kiekendief werden 4 jongen geringd.

Enkele belangrijke aantallen zijn: Kievit 1587, Bonte Strandloper 1109, Visdief 2119, Draaihals 687, Oeverzwaluw 2954, Waterspreeuw 58, Wilgengors 65, Sijs 1554.

Een aantal interessante terugmeldingen zijn:
 Pijlstaart uit Tunesië, Middelste Zaagbek uit Zuid Rusland, Grauwe Gans uit de Côte Dcnana, Buizerd meerdere malen uit de Kaukasus, Zuidfinse Wespndief in de herfst van het eiland Korfoe, Bruine Kiekendief van Malta en Visarenden uit Ethiopië en de Kongo. Diverse Kieviten uit Marokko evenals een paar Watersnippen. Kanoetstrandloper na één week uit Denemarken, Kempphaan uit Mali, Hongarije en Turkije (na 4 jaar). Kleine Mantelmeeuw in oktober van het ringjaar uit Ethiopië, Noordse Stern uit het N.O. van Eur.Rusland (na enkele jaren).
 Boerenzwaluw in januari uit Swakopmund in Zuid Afrika, Oeverzwaluw uit Hongarije en van Malta. Witte Kwikstaart uit Egypte, Libanon en Jordanië, Gele Kwikstaart uit Turkije, Grauwe Klauwier na 2 jaar uit Syrië, Pestvogel uit Kasakstan, Siberië (3800 km van ringplaats).
 Gekraagde Roodstaart uit Algerië en Blauwborst uit Noorwegen, Italië en Centraal Rusland.
 Zwartkop van Cyprus en Libanon (na 2 maanden), Tjiftjaf uit Tiberias in Israël (1 2/3 maand, 3450 km), Fitis na 2 1/3 maand uit Griekenland.

H.J.Lichtenbeld.